

L'escola en el casal

HANNÍBAL CLIMENT I DOMÈNECH > TEXT

EMILI RAMS I HANNÍBAL CLIMENT > FOTO

La casa pairal de la família Cendra és un mas de notables dimensions del s. XVII, situat a Estanyol. Els Cendra decidiren deixar el medi rural per mudar-se a la vila d'Anglès. Això motivà l'encàrrec a l'arquitecte Rafael Masó perquè, entre 1913 i 1915, convertís unes cases del carrer d'Avall d'aquesta vila en una gran i confortable residència.

Tres generacions visqueren en la nova casa, fins que l'últim hereu, Dom Manel Feliu de Cendra, en un intent de salvar dels degoters l'immens patrimoni, decidí vendre el casal a l'Ajuntament anglesenc i, amb la venda, arranjar la casa d'Estanyol.

Lluny d'iniciar-se les restauracions, el casal d'Anglès entrà en una tapa d'abandó encara més greu, ja que serví de magatzem municipal i fou dedicat a d'altres funcions esporàdiques: fins i tot durant una temporada les seves cambres acolliren el consultori mèdic. Abans, però, en les dependències de la planta baixa hi hagué instal·lada uns anys l'Escola d'Art municipal.

Jo, com la majoria de nens que hi estàvem matriculats, rebérem amb sorpresa la notícia del trasllat de l'escola a can Cendra, on es començà el nou curs en les noves aules, adequades, almenys sobre el paper, en una cambra al fons del saló de l'entrada.

Durant aquells anys, només esperàvem una distracció del professor o que ens deixés fer mitja part perquè, en comptes de jugar a l'entrada, que és el que ens permetien, ens llencéssim a gestes d'heroiques exploracions del casal, tètric i abandonat. Conservava encara mobles i objectes deixats per la família que l'havia habitat.

Aquestes incursions anaven de les cotxeres i la carbonera fins a les golfes. Un dia, fora del lloc que li corresponia, llençat, vaig trobar un petit tresor del qual, un cop disputat, vaig obtenir la custòdia. Era un vell llibre titulat *Elementos de matemáticas*, de l'avi Cendra, amb unes cartes a dins. En aquell moment, per a mi, allò era un còdex del tot indesxifrabable, que fou custodiat amb recel fins que un dia, un any després, per netejar la consciència, però amb temor, vaig explicar la gesta a en Manel Feliu, tot dinant a Estanyol. La fraudulent procedència del llibre li féu molta gràcia i, en comptes de renyar-me, me'l regalà.

En Manel era per a mi, en aquella època, com un avi adoptiu. Cada dissabte anàvem a casa seva amb motiu d'unexcavacions arqueològiques que s'estaven fent al poblat iberoromà del puig de can Cendra. Home d'una ment privilegiada, dotat de grans llums i per molts incomprès, vivia sol en el mas d'Estanyol, fent vida d'anacoreta. Ell fou el primer que m'animà a estudiar arquitectura i em facilità el llibre de N. Comadira i J. Tarrús sobre Rafael Masó, aleshores recentment publicat, obra cabdal per a la divulgació de l'insigne arquitecte. L'edifici de can Cendra d'Anglès hi surt àmpliament documentat.

Recentment, el casal noucentista ha estat objecte d'un canvi d'ús, ja que s'hi ha instal·lat el nou consistori de la vila. La remodelació ha estat molt respectuosa amb l'immoble, però la restauració pròpiament dita, de façanes i aplics ceràmics, s'haurà d'esperar a causa dels pressupostos. Tot l'immoble conserva un aire romàntic burgès d'inici del segle XX, però ha perdut la calidesa de l'espai domèstic per convertir-se en seu de l'administració local, on cables, ordenadors i fotocopiadores marquen el ritme de la vida.

>> Casa pairal
de la família
Cendra a Anglès.